

Endnu et opgør med unødvendigt bureaukrati

Regeringen præsenterer i dag en storstilet reform, der skal komme unødvendigt bureaukrati i det offentlige til livs. Målet er nobelt, men svært opnåeligt, siger eksperter. Siden 1983 har skiftende regeringer varslet et opgør med regler og love

AF CHRISTIAN BIRK
birk@k.dk

Det kan måske føles som et déjà-vu. Men i dag præsenterer regeringen en storstilet afbureaukratiseringsreform. Den offentlige sektor skal sættes fri. Slut med unødvendigt papirarbejde og registrering foran computeren. Flere varme hænder og mere tid til kerneopgaver. Sådan lyder overskrifterne for den reform af den offentlige sektor, der skal frigøre tusindvis af jobs og skabe mere virkelig velfærd, og som præsenteres af innovationsminister Sophie Løhde (V) tirsdag.

Men ønsket om at rydde op i papirbunkerne på plejehjem, i skoler og på sygehuse er langtfra nyt. Faktisk har afbureaukratiseringen 35 års-jubilæum i år. I 1983 præsenterede Schlüter-regeringen med moderniseringsprogrammet det første af en række politiske forsøg på at fjerne den offentlige sektor. En ambition, som den daværende statsminister Poul Schlüter (K) havde bekendtgjort ved åbningstalen i Folketinget i efteråret 1982:

"På skole- og uddannelsesområdet som på andre områder vil der blive forenklet og afbureaukratiseret og skabt større bevægelighed mellem den offentlige og den private sektor," sagde den daværende statsminister således som oplyst.

Seniorforsker Niels Ejersbo fra Vive – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd forsker i styringen af den offentlige sektor

og har også skrevet bøger om afbureaukratisering.

"Siden 1983 har alle regeringer næsten på én måde haft en eller anden form for afbureaukratiseringsdagsorden. Det har handlet om større fokus på kerneopgaver og mindre dokumentation. Det er også svært at finde modstandere af, at det skal være mere enkelt, så rent politisk er det en vindssag," siger Niels Ejersbo.

Men når afbureaukratisering nu siden 1983 har været et tilbagevendende tema under skiftende regeringer, er der en grund til det.

"En af grundene er, at mange af reglerne er forufulgt. Tager man den enkelte regel frem og kigger på den, vil de, der har lavet den, og som bruger den, opleve den som meningsfuld. Du kan også sagtens finde eksempler på fulgjede regler, men ofte har de faktisk et formål," siger Niels Ejersbo og fortæller, at regler generelt set er et af de mest effektive styringsredskaber, man har. Når de mange regler og dokumentationskrav kan være svære at følge, skyldes det ifølge Niels Ejersbo også, at de forskellige regler er beskyttet af interesser.

"Der kan være forskellige grupper, som er beskyttet af rettigheder, og andre aktører, som har en bestemt interesse i, at der er regler på et særligt område. En tredje forklaring er, at regler hænger sammen. Piller man ved et sæt regler, piller man også ved et andet," siger Niels Ejersbo.

Også professor emeritus

Der er et billede af, at antallet af regler vokser, uden at nogen har et overblik over det. Men de nye regler og love kan spores tilbage til Folketinget og er ofte et direkte resultat af den politiske dagsorden om alt fra flytningepolitik til knivloven.

PETER BJERRE MORTENSEN,
PROFESSOR

Jørgen Grønnegård Christensen vurderer det som svært at lugte ud i de – af politikerne – forhadte regler.

"For hver eneste gang, der opstår problemer af den ene eller anden art, kommer der også krav om, at politikerne skal gribe ind på forskellige områder, og internt i den offentlige sektor er der en tendens til at bruge regler som et af de få håndtag, der er til rådighed," siger Jørgen Grønnegård Christensen. Han har i en lang årrække beskæftiget sig med offentlig forvaltning. Derudover bygger diskus-

onen om papirarbejdet i det offentlige til en vis grad på myter, siger professor Peter Bjerre Mortensen ved institut for statskundskab på Aarhus Universitet. Sammen med sin kollega Mads Leth Jakobsen udgav han i 2014 bogen "Regelstaten", der blandt andet påviste, at antallet af nye love var stærkt overvurderet. Antallet af nye love og bekendtgørelser viste sig at være en tiendedel af, hvad der ellers flode ind i den offentlige debat. Der var ikke 200 nye love og 500-600 nye bekendtgørelser om året, men snarere 9

nye love og 70 nye bekendtgørelser, var en af konklusionerne.

"Og nogle gange har man talt afbureaukratisering med som en ny lov," siger Peter Bjerre Mortensen. En anden konklusion fra "Regelstaten" var, at politikerne selv stod bag de nye love og bekendtgørelser, uden at de nødvendigvis var presset til det udefra.

"Der er et billede af, at antallet af regler vokser, uden at nogen har et overblik over det. Men de nye regler og love kan spores tilbage til Folke-

tinget og er ofte et direkte resultat af den politiske dagsorden om alt fra flytningepolitik til knivloven," siger Peter Bjerre Mortensen.

I regeringen erkender innovationsminister Sophie Løhde (V), at politikerne er medskyldige:

"En stor del af bureaukratiet skyldes, at vi politikere sommetider reagerer for hurtigt, når der opstår en enkelt sag i pressen. Der skal vi være bedre til at trække vejret dybt ind og lige minde os selv om, at der netop er tale om en enkeltstående sag, og der-

for er løsningen heller ikke nødvendigvis at indføre flere regler og registreringskrav," skriver Sophie Løhde i en mail til Kristeligt Dagblad. Trods de mange forgæves tilføjet til at komme bureaukrati til livs er hun positiv forud for det nye forsøg:

"Der er ingen tvivl om, at det er en vanskelig opgave at få luget ud i bøvlet og bureaukrati i den offentlige sektor. Men det skal bestemt ikke holde os fra at gøre et forsøg," siger Sophie Løhde og bemærker, at opgaven kun løses i fællesskab. Derfor vil

Regeringen præsenterer i dag en ny plan for afbureaukratisering. Slut med unødvendigt registrering foran computerskærmen og mere tid til kerneopgaver: pasning af de ældre. - Foto: Asger Ladefoged/Ritzau Scanpix.

regeringen forsøger at indgå et samarbejde med Kommunerne Landsforening, Danske Regioner og en række faglige organisationer "for at få luget yderligere ud i regeljungen".

MEENSKER SIDE 12

Reform af den offentlige sektor

Med sin afbureaukratiseringsreform ønsker regeringen at fjerne administrative regler for i alt fire milliarder kroner fra 2019 til 2022. Regeringen ønsker at luge ud i overflødige regler og registreringskrav og give medarbejderne mere tid til deres kerneopgaver. Regeringen tror på at frigøre mellem 1700 og 2650 årsværk.

KILDE: RITZAU, POLITIKEN OG

Som at rydde op på et børneværelse, der hele tiden roder

Vi kan ikke undvære dokumentation, men kunsten er at tøjle reglerne, så plejen af den ældre er det vigtigste, mener sosu-assistent og forvaltningschef

AF BRITTA SØNDERGAARD
soendergaard@k.dk

Når den 42-årige social- og sundhedsassistent Diddé Jensen fra Esbjerg tager ud til svagelege borgere for at give medicin, skifte forbindelser eller måle blodtryk, har hun altid en iPad med, så hun sammen med borgeren kan notere ændringer i pleje og medicinering.

I alle de 16 år, Diddé Jensen har været social- og sundhedsassistent, har politikerne talt om at luge ud i ældreplejens regler og dokumentation. Diddé Jensen vurderer, at hun bruger en halv til halvanden time om dagen på dokumentation.

I denne uge har Esbjerg Kommune netop taget et nyt

it-system i brug, der skal forenkle dokumentation i ældreplejen, og Diddé Jensen krydser fingre for, at det kan gøre hverdagen lettere.

"Vi har brugt for meget af borgernes tid på at dokumentere. For eksempel har sosu-hjælperne ikke haft adgang til systemet, og assistenterne skulle derfor skrive deres oplysninger ind på systemet," fortæller Diddé Jensen.

Hun har deltaget i Ældreministeriets kampagne "Meld en regel!", hvor ansatte i ældreplejen skulle finde overflødige regler. Selvom hun kan pege på overflødig dokumentation, så er det største problem efter hendes opfattelse dårlige it-systemer, der stjæler tiden fra den egentlige pleje.

Hvis ikke en regel kan forklares, så skal den heller ikke forsvares.

THUNE KORSAGER,
FORVALTNINGSCHIEF, AARHUS

"Det virker overflødig, at vi kan risikere en anmærkning fra embedslægen, hvis vi ikke noterer, når en borger for eksempel overgår fra hovedpinetabletten Pinex til Pamol, selvom de to piller har nøjagtig det samme indholdsstof. Men hovedproblemet er, at det har været alt for bøvlet at dokumentere, og at vi har brugt tid på at skrive de

Vi har brugt for meget af borgerens tid på at dokumentere," siger social- og sundhedsassistent Diddé Jensen. - Privatfoto.

samme oplysninger flere steder," siger Diddé Jensen, der mener, at afbureaukratisering også hænger sammen med indstillingen hos den enkelte medarbejder.

"Det handler om at være kritisk og ikke skrive for meget ned," siger Diddé Jensen.

It-systemet Cura, som Diddé Jensen sætter sin lid til, er udviklet som en udløber af kampagnen "Kontrollfri zo-

ner" i Aarhus Kommune. Tilbage i 2009 og 2010 gennemførte kommunen kampagnen, der ifølge forvaltningschef Thune Korsager fra sundheds- og omsorgsforvaltningen i Aarhus Kommune resulterede i 100 forskellige større og mindre initiativer. For eksempel at det ikke længere blev registreret, hvornår de ansatte mødte på arbejde.

"Kampagnen betød først og fremmest, at vi fik indlejret en kultur, hvor det er blevet legalt at stille spørgsmål ved nye regler. At arbejde med afbureaukratisering er som at rydde op på et børneværelse den ene dag, og næste dag er der lige så rodet som dagen før. Hvis ikke vi sætter nogle initiativer ind,

så vi forebygger unødige regler, så bliver børneværelset bare rodet til igen," siger Thune Korsager. Han fortæller, at kommunen har arbejdet efter mottoet: "Hvis ikke en regel kan forklares, så skal den heller ikke forsvares".

"Det er ikke al dokumentation, der er dårlig, men vi skal have en vilje til at tage fat på de unødige besværligheder, der giver mindre tid til kerneopgaver. Det kan være at tage temperaturen på en kartoffel i et køleskab, fordi FDA-vevstest kræver det," siger Thune Korsager. Han fortæller, at de unødige besværligheder både kan hænge sammen med krav fra Christiansborg, kommunerne, de øverste chefer i forvalt-

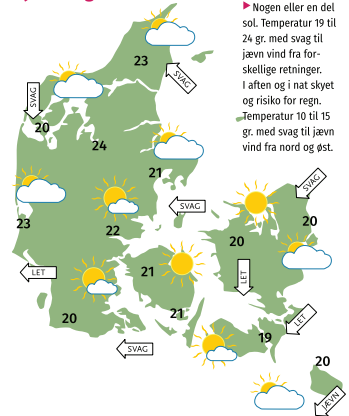
ningen og faglige instanser.

"Regulertuslaster findes på alle niveauer. Hvis regeringen virkelig skal unødigt bureaukrati til livs, så bliver de forskellige instanser nødt til at give hinanden håndsclap på, at de vil forebygge bureaukrati. Vi må prioritere og spørge: Hvad er vigtigst, at måle kartoffel i køleskabet eller passe de gamle?," siger Thune Korsager. Som et nyt eksempel nævner han, at Aarhus Kommune i øjeblikket er stærkt kritisk over for ældreminister Thyra Franks (L) beslutning om at lave en database over samtlige plejehjem:

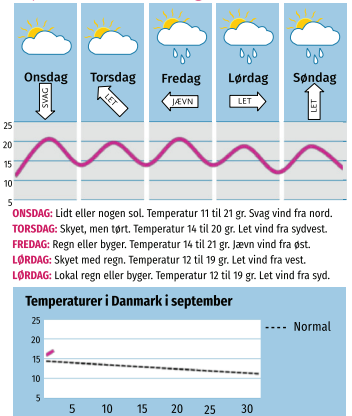
"Det er en af de beslutninger, der medfører, at vi nu skal lave databestyring."

Vejret

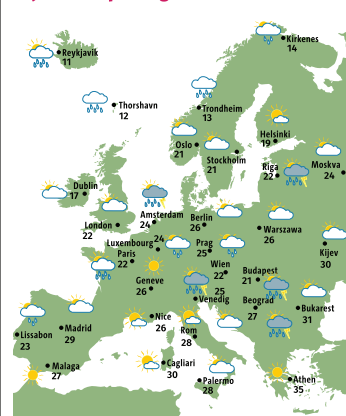
Vejret i dag

Vejret de næste fem dage

Vejret i Europa i dag

Temperaturer verden rundt i dag

